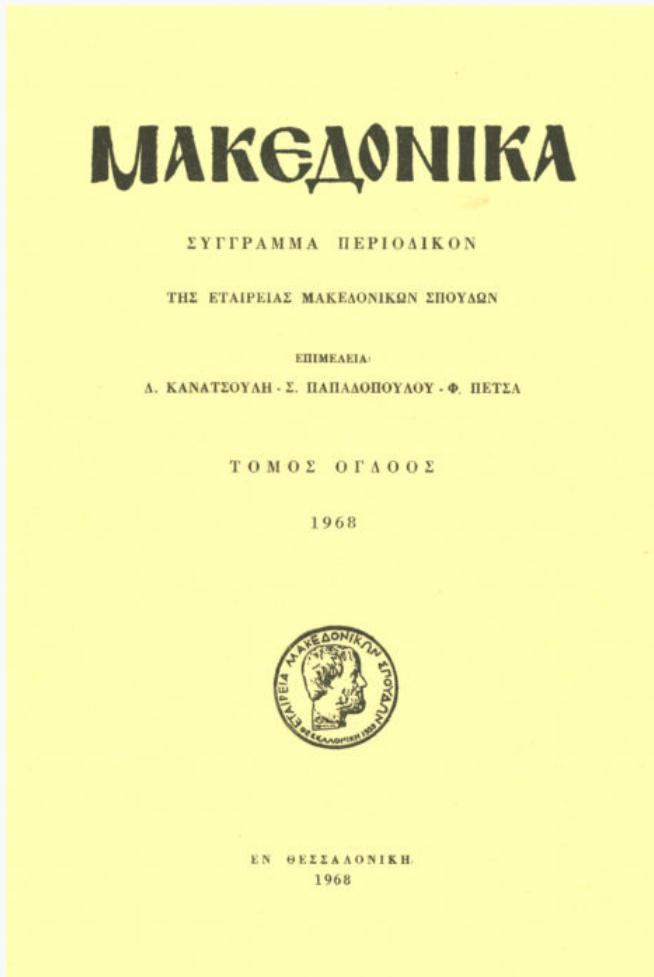

Μακεδονικά

Τόμ. 8, Αρ. 1 (1968)

Αλεξάνδρου Δ. Ζάννα, Αναμνήσεις από τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Η παλινόστησις των ομήρων της Ανατολικής Μακεδονίας

Χαράλαμπος Κ. Παπαστάθης

doi: [10.12681/makedonika.318](https://doi.org/10.12681/makedonika.318)

Copyright © 2014, Χαράλαμπος Κ. Παπαστάθης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Παπαστάθης Χ. Κ. (1968). Αλεξάνδρου Δ. Ζάννα, Αναμνήσεις από τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Η παλινόστησις των ομήρων της Ανατολικής Μακεδονίας. *Μακεδονικά*, 8(1), 416. <https://doi.org/10.12681/makedonika.318>

και άρματολούς, που στη Μακεδονία κινούνται σε άφθονα ένδιαιτήματα. Τη δράση της 'Εκκλησίας και κλεφτουργιάς συμπλήρωνε ή οικονομική και πνευματική δραστηριότητα των κοινοτήτων, χάρη και στη σημαντική βοήθεια των πολυαριθμών Μακεδόνων μεταναστών της Κ. και 'Α. Εύρώπης και των μεγάλων πόλεων της όθωμανικής αυτοκρατορίας. Οί παραμονές του 21 βρήκαν τη Μακεδονία σε όργανο οικονομικής άνθησεως και φιλευλευθέρου φρονήματος. Δέν είναι άλλωστε τυχαίο ότι οί περισσότεροι σύντροφοι του Ρήγα είναι Μακεδόνες και ότι σημαντική ή δράση της Φιλικής 'Εταιρείας στη Μακεδονία, άν μάλιστα προσμετρήσουμε και τη συμβολή των Μακεδόνων Φιλικών του έξωτερικού.

Τό κείμενο του κ. Παπαδοπούλου χαρακτηρίζεται από τη μεθοδολογία της δομής και τό θελκτικό ύφος του.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ Κ. ΠΑΠΑΣΤΑΘΗΣ

'Α λ ε ξ ά ν δ ρ ο υ Δ. Ζ ά ν ν α, 'Αναμνήσεις από τόν Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. 'Η παλινόστισις των όμήρων της 'Ανατολικής Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη 1968, 8ον, σελ. 52. ['Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, Μακεδονική Λαϊκή Βιβλιοθήκη, άριθμ. 19].

Μετά την άνευ όρων παράδοση της ήττημένης Βουλγαρίας τόν Σεπτέμβριο του 1918, ό 'Ελληνικός 'Ερυθρός Σταυρός ανέλαβε, χάρη στις έντονας προσπάθειες της 'Ελλης 'Αδοσίδου και Πηνελόπης Δέλτα, τό δύσκολο έργο της ύποδοχής και περιθύμσεως των όμήρων από τά βουλγαρικά στρατόπεδα. 'Ο 'Αλ. Ζάννας, νεαρός τότε άξιωματικός της άεροπορίας, είχε την τύχη να συνοδεύσει στό δεύτερό τους ταξίδι στην 'Αν. Μακεδονία και Θράκη και επί πλέον Βουλγαρία μέχρι Σόφια, την 'Ελλη 'Αδοσίδου και Πηνελόπη Δέλτα για νά ύποδεχθούν τούς όμήρους, νά διαπιστώσουν τις συνθήκες διαβίσεως και παλινοστήσεώς τους καθώς και την κατάσταση που επικρατούσε για τόν άμαχο πληθυσμό. Τό ταξίδι αυτό δέν συμμερίστηκε μέχρι τέλους ή Π. Δέλτα γιατί άρρώσθηκε και άναγκάστηκε νά γυρίσει στην 'Αθήνα.

Οί άναμνήσεις του συγγρ., που δημοσιεύτηκαν για πρώτη φορά στην εφημερίδα «Θάρρος» της Δράμας τό 1955, διακρίνονται για τό θελκτικό τους ύφος, που πίσω από τη γοητεία του παρουσιάζονται άνάγλυφα οί άφάνταστες δυσχέρειες της άποστολής, τά μύρια έμπόδια της από τά βουλγαρικά στρατεύματα που κατείχαν άκόμη τη Δ. Θράκη, ή άπερίγραπτη τραγωδία των όμήρων και των γυναικοπαίδων και ή γενναιότητα των δύο γυναικών που ή αυτοθυσία και ό ήρωϊσμός τους έσωσαν χιλιάδες 'Ελληνες από βέβαια έξολόθρευση.

Τό βιβλίο κλείνει με σημείωμα της 'Ελλης 'Αδοσίδου σχετικό με την άποστολή της και την προσωπικότητα του 'Αλ. Ζάννα.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ Κ. ΠΑΠΑΣΤΑΘΗΣ

Ν. Π. Δ ε λ ι α λ ή, Συμβολαί εις την 'Εκκλησιαστικήν 'Ιστορίαν της Κοζάνης, Ε' — Τά χαλκά άντικείμενα της 'Εκκλησίας του 'Αγίου Νικολάου Κοζάνης, ΣΤ' — Τά οικονομικά της 'Εκκλησίας του 'Αγίου Νικολάου Κοζάνης των ετών 1782-1802 (άνάπτυπον εκ του Γ'-Δ' τόμου της «Οικοδομής»), 'Επετηρίδος της 'Ιερās Μητροπόλεως Σερβίων και Κοζάνης), 'Εν Κοζάνη 1964, 8ον, σελ. 94 + 4 φωτογραφίαι.

Μέ δεξιοτεχνία, στην όποία μās έχει συνηθίσει ό κ. Δελιαλής, παρουσιάζονται στην